

Mezei József

NYUGDÍJASNAK LENNI, ÁLLAPOT. HETVENESNEK LENNI, ÉRDEM

Azért hallatom a hangom, mert talán csak én maradtam már, aki emlékszik a rózsafai Körzeti Művelődési Házban és Szigetváron eltöltött éveidre, s aki még járt abban a Duna parti házban, ahol gyerekként éltél.

Ismeretségünk még a múlt században kezdődött. Később kapcsolatunk túl nőtt a munkatársi viszonyon. Kitörölhetetlenek emlékezetünkből a családi találkozások, Balatonmáriafürdő, Sikonda.

Én „csábítottalak” Pécsre, a Népművelési Tanácsadóhoz, vezetőhelyettesi pozícióba.

Másrészt, azért is hallatom a hangom, hogy – nem kevés nosztalgiával – a kezdeti időkre irányítsam az emlékezést. (Bár a nosztalgiám igazi alapja az, hogy 30-40 éves voltam!)

Akkor még a közművelődés fogalma sem volt általános, nem voltunk művelődésszervezők csak népművelők, világmegváltó attitűddel.

Az az időszak volt, amikor a megyei Népművelési Tanácsadók sorra szerveződtek át Megyei Művelődési Központokká, létrehozva új ellátási tereiket. Nekünk is lépni kellett.

Baranya nem arról volt híres, hogy áldozzon egy megyei központ építésére, ezért kitáltuk: mi olyan megyei intézményt hozunk létre, amelynek színtere a megye művelődési otthoni hálózata.

Ez tetszett a döntéshozóknak, mert kevés pénzbe került. Megkaptuk a jogosítványokat. Ez indított el komolyabb létszám bővítést.

Szakmailag akkor léptünk magasabb szintre, amikor egyik éves munkatervünkben megfogalmaztuk, hogy egy közművelődési szakembernek nem elég, ha csak a kultúra és közönség találkozását szervezi meg. Fontosabb az elsajátítás. Ez már komolyabb módszertani tevékenységre adott okot, elméleti szinten kellett foglalkoznunk az elsajátítási folyamat szabályozásával, nem nélkülözhattük az andragógiai, csoportlélektani, szociálpszichológiai, nevelésméleti ismereteket.

Átrajzoltuk a megyét, mert éreztük, hogy a Járási Művelődési Központok nem tudják ellátni azt a feladatot, amit várunk tőlük. Ennek sok oka volt, többek között az is, hogy túl nagy volt az ellátandó terület. Kialakítottuk a „nagykörzeteket” De mi lehet egy nagykörzeti központ feladata? Feltárás Újpetrén és térségében, ami a Te nevedhez fűződött.

A 30-as évek népi íróinak szociográfiája alapján, népművelés szakos hallgatókkal – szociológia gyakorlatként – néztük meg, hogy mi változott Kemsén.

Egy következő évben azt vizsgáltuk, vajon Kemse körzeti központja, Vajszló, vagy a járási központ miben segített? Bizonyítottuk, hogy maga a körzeti központ is az alapellátás hiányával küzd, területi munkára nem képes. De a legnagyobb probléma az átjárhatatlanság volt. Akkor még nem volt sok magán jármű. A Volán napi egy buszt üzemeltetett.

A „nagykörzeti” gondolat természetesen nem kapott forrásokat. A rendszerváltás után tapasztaltam, hogy egyre több „falubusz” jelent meg. Csak akkor már nem volt körzet...

De a közművelődésben együtt töltött életünk nem csak álmodozásokból állt. Sok feladatot oldottunk meg sikeresen. Te mentoráltad a dobszai nevelési központ létrejöttét, Neked volt köszönhető a Makovecz tervezte klubkönyvtár létrejötte a dobszai körzetben.

Vagy gondoljunk a cserépvásárra a Jókai téren, a Széchenyi téri nagy-rendezvényekre, a húsvéti hímes tojás készítésre, az orfíi fafaragó táborra, a művészeti csoportok minősítéseire, a nemzetiség kultúrájának megkülönböztetett támogatására, a terecsenyi cigány táborra, a rengeteg szakági továbbképzésre, a Somogy és Tolna megyékkal való együttműködésre, a Dél-dunántúli Népművészeti Hétre, a határon túl élő magyarság hagyományőrzésének segítésére stb.

Az értékek tudatos kiválasztásával és közvetítésével, a formák és módszerek folyamatos megújításával hittük, hogy a közművelődés hatékonyan töltheti be funkcióját. Hittünk a hagyományok megőrzésének fontosságában, a népi kultúra újraélesztésében. Nyitottak voltunk az új kezdeményezésekre, ha minőséget ígért. Arra büszkének kell lennünk, hogy soha nem támogattuk volna a mai celeb-kultúrát, mert megvetettük a silányságot.

Egyszer egy „nagy ember,” amikor a megye közművelődéséről beszélt, azt mondta. „Ti vagytok a klumpások”. Ez a megjegyzés arról szólt, hogy mi voltunk az egyetlen közművelődési hálózat, amely megyei ellátásban gondolkodott. Mi voltunk az az intézményhálózat, amely az apró falvak klumpásaiig is elért. Gondoljunk csak a művelődési autók működésére. (ez még Lemle Géza találmánya volt.)

„Édes Bélám” A hetvenkedők klubjába léptél. Itt is van élet. Én tanúsíthatom.

Ha 70 éves korodban úgy érzed, vannak ellenségeid, annak örülj, mert ez azt jelenti, hogy valahol, valamikor már valamit felépítettél. (Ez Churchill gondolata.)

Isten éltesen egészségben!